

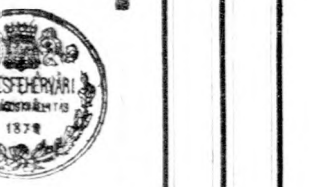
DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGALDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.
Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

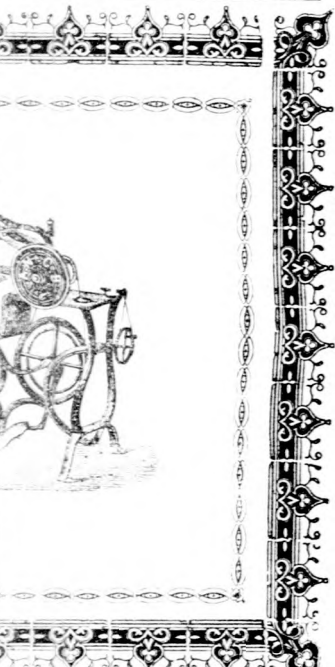
Hirdetési díj:
Négy soros postai sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többletért
hirdetők alkalmilag a legolcsóbb
árért vételekkel fel.
Bélyegdíj minden külön bejelölés
táért 30 kr.
„Nyitólát”-ban megjelenés költsé-
gét minden postai sor 20 kr.
Hirdetők felvételére a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint EICHBER-
MAN H. könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentesen
bármilyen kéziratos nem vétel-
nek kérelmére.
Kéziratok vissza nem
adtnak.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

K

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

epidemiáknál leg-
ajánlható egész-
ségi ital.

SHÜBLER
legújabb égyenes
SAVANYU-KÚT
szti- és üdítő ital,
nak bizonyult köhögésnél,
gyomor- és hólyaghu-
rtnál.
rik, Karlsbad és Budapest.

AVÉT,
s legizletesebb
ldi a legjutányosabb áron
a legjobb
urghardt HAMBURG.
5 kiló 3.45.
3.75.
4.40.
4.70.
4.90.
5.30.
5.40.
6.30.
ett árak orakis öt kiló
lésénél érvényesek.
ek, árukimutatások, bér-
nek.

A hűtlen sáfár.

(r. e.) Tisza Kálmán Nagyváradon ki-
tűzte a Bach foszladozott zászlóját; olyan
volt a zászló, mintha új volna, mert a
kormánypárti műhely szabó legényei, Tisza
Lajos, Ivánka Imre, Trefort Ágost segítet-
tek annak összeférezésében. Így történhet-
ett, hogy a nagyváradi zsidókból, fél-füg-
getlenségiékből és egész mamelukokból ösz-
szetállt közönség előtt ott lengett az új
kormánypárti korszak lobogója. Reakció
— abszolutizmus — osztrák-
magyar haza mindhalálig! ez
volt rajta az arany-betűs felirat, a mely
alatt csak elmosódva volt látható Bach és
Schmerling emlékeztető neve! Mint mikor
a szédelő boltnak tiltották, hogy
»Végeladást hirdessen s ő az ezt
jelző nagy fekete betűket beragasztotta ita-
tós papírral; mikor a nap fényesebben sü-
tött, kilátszott a rendőrlék eltöltött jelszó.
Abszolutizmus és reakció vár reánk
ezt hozza meg a közelgő parlamenti idő-
szak. A többség vezére, a ki csak úgy
küzdehet meg ellenfeleivel, ha rágalmozza
őket és úgy személtet barátaira, ha meg-
vesztegeti. — Tisza Kálmán már prok-
lamálta a véghez viendő gonosz tetteket.
Ki van osztva a bódító mérég s hogy a
nép befogadja, körül van az vére a sza-
badelvűség édes burkával; de ez a burk
mindegyre vékonyul s a mérég ott fekszik
a maga valóságában. Csak a szájunkat tá-
suk ki — és elnyelhetjük a gyorsan élő
mérget s meghalhatunk oly halállal, a
melyből feltámadás nincsen.

Gr. Apponyi Albert tépte le a nagy
ámitó álcáját. Nem volt függetlenségi be-
széd, a melyet Jászberényben tartott; csak
azon a közjogi alapon állott ő is, a mely-
re lehet kártyavárát építeni, de azt elfújja
minden szél s az mindenkor besüpped
a független és önálló Magyarország erős
vére alatt. De jó felelet volt a nagyváradi
szédőre. Jó előkészület, jó előzmény
arra a feleletre, a melyet némán és tol-
mács nélkül is hangoztat a magyar füg-
getlenségi eszme. A nagyváradi komédiás
mesterére talált — s ha előre sejtetheti,
mily feleletre várhat Jászberényből rögtön
és azonnal, akkor ő, a taktika tekervényei-
nek jártas rókája aligha nem várakoztatja
meg Nagyvárad zsidó, mameluk és 1/4 vagy
1/2 függetlenségi toasztozóit és tapsonzait.

Nagyvárad szép és nagy város. Ke-
reskedelmi hely a szó teljes értelmé-
ben. De épen egy tulnyomóan adás-vevéssel
foglalkozó közönség éjt bennünket bámu-
latba a felett, hogy e beszédet hallgatva,
megfeledekzik a kereskedelemben szokásos
óvatosság legelemibb követelményeiről.
Arról t. i. hogy az eladónak batorság ár-
áruházi a portéka gyöngéit s az eladás kény-
szerűségét a vevővel szemben. Arról, hogy
a kit én érdekelni védelmével bízik meg s
az előre is leleplezi szorult s engem az
üzlet megkötésére kényszerítő helyzetet:
az nekem hűtlen szolgám, az engem elárul.
És Nagyváradon mégis megtapsolták Tisza
Kálmánt, — midőn ő — az Ausztriával
kötdendő közgazdasági és vám-egyezség le-
járatainak küszöbén — bennünket előre is
tehetetleneknek, gyöngőeknek mutat be és
ez által Magyarország minisztere hazáját előre
is kiszolgáltatja a másik fél kényének-ke-
vének.

Ez csuf, ez gyűlöltre méltó munka
volt. Magyarország az a jó bolond, a ki
mégis e legnagyobb ellenségére fogja bizoni
legritálisabb érdekeinek képviselőjét és nem
fog tanulni se Nagyváradtól, sem pedig
Jászberénytől!

— Az antisemita párt. Az antisemita-
párt közlönyének, Istóczy Győző „12 röpirat-
ának” ma jelent meg a szeptemberi száma.
„Fel a munkára!” czim alatt hosszasan
foglalkozik az országgyűlési antisemita-
párt legközelebbi teendőivel, de e közleményben a
Fremdenblatban említett vádalahelyezési in-

ditványról semmi szó sincs. A 12 röpirat cik-
kekből közöljük a következőket:

Tegyék magukat az antisemita képvise-
lők „Marschbereitschaft”-ba, mert 10 nap mul-
va mobilizálva lesznek egy három éves hadjá-
ratra — a „pogányok” ellen! — Most, a mi-
dőn az antisemita képviselők nem egy cse-
kely töredék, hanem egy számbaveendő pár-
tot képeznek, pártunkat szervezni, fegyelmelni
kell. Első teendőnk lesz tehát az „Országgyű-
lési antisemita pártkör” újjászervezése. E
részben nézünk az, hogy tekintettel a párt-
tagok kétféle politikai iránylatára, két társel-
nök lenne választandó: egy közjogi alapon
álló ellenzéki és egy függetlenségi antisemita
s alig csalódnunk, ha azt hisszük, hogy e két
ferfi báró Andreánszky Gábor és Onody Géza
tagtársaink lesznek. Az alakuló házban lesz
két korjegyzőnk: Vadnay Andor és dr. Rácz
Géza; sőt, ha véletlenül az öreg Boer Antal
bácsi e hó végéig gyengélkedni talál, minden
zsidó és zsidóbarátok elszörnyűködésére, a
tisztelt ház korelnöke is antisemita képviselő
lesz, t. i. dr. Neudtvich Károly. A választott
tisztikarba persze annál nehezebb lesz bejut-
nia antisemita képviselőnek. De azért lesz
gondja pártunknak arra, hogy elnök és egy
jegyzőjelöltet állítson fel. Igen könnyen meg-
esethetik aztán, hogy ezen jelöltek jóval több
szavazatot fognak kapni, mint a hány a körbe
beiratkozott antisemita képviselő lesz; mert
hát a választás titkos lévén, a többi pártoknál
levő titkos antisemiták minden aggodalmasko-
dás nélkül követhetik szívük sugallatát és
szavazhatnak az antisemita párt jelöltjére. El-
lehetünk e tekintetben meglepetésekre készü-
lve, a mik ugyan nem reánk, hanem a zsidókra
és fullajtárjaira nézve lesznek meglepetések.
Az elnök és jegyzőválasztásnál lesz a pártok
legelső mérkőzése; a mi azonban csak „Vor-
postengefecht” lesz az első döntő csata ha-
marosan következik ezután, s ez a felirati vita.
Jeruzsálemi András kora óta ez lesz a legelső
eset, hogy a zsidók által végig zaklatott ma-
gyar nemzet hivatott képviselői a koronához
fognak fordulni a nemzet szenvedéseinek or-
voslásáért. Az antisemita párt képviselői, a
trónbeszédre választott felirati javaslatot fognak
előterjeszteni a képviselőházban, a melyben ő
felsége előtt fel fogják tárni az ország súlyos
állapotát, a melybe azt a zsidóság a vele ösz-
szeszedkezett rablóvágókkal együtt juttatta,
s a magyar állammal együtt a magyar társad-
almat is az örvény szelére vitte. Felelte ki-
vánatos, hogy a két politikai iránylathoz tar-
tozó antisemita párti képviselők egy felirati
javaslatban állapodjanak meg, mert ez az ok-
mányuk a sulyát csak növelni fogja. De talán
lesz mód arra is, hogy a felirati javaslatban
kifejezésre lehessen juttatni a párttagok egy-
résznének külön politikai álláspontját is, s így
mindeu skrupulus nélkül aláírhatják azt egy
közjogi alapon álló, mint a függetlenségi anti-
semita. A felirati vitánál pártunk új szónó-
kai is a tűzbe fognak menni. Az antisemita-
párt álláspontja tehát alaposan ki lesz fejte-
ve a felirati vita folyamán. Ez a felirati vita lesz
a legelső érdemleges mérkőzése az új antisem-
ita pártunk a többi pártokkal, ez lesz az első
döntő csata. Fel tehát antisemita képviselők
a munkára!

— Uralkodók találkozója. Királyunk
Graniczából elulduván, utközben Czenstochu-
ben és Piotekowban a helyhatóságok és a
vaspálya menetére kirendelt ezredes parancs-
nokai által fogadtatott. Az udvari vonat pon-
tban 2 óraker érkezett Skierniewiczebe. Fel-
órával előbb valamennyi orosz katonai és ud-
vari méltóság összegyűlt volt a külön pályá-
udvarban. Jelen voltak: Woronow-Daschkow,
Possiet, Giers és Tolstoj gróf miniszterek, Lo-
banow hg. nagykövet, Gurkó tábornok főkor-
mányzó, Drentelen gyalogsági tábornok, Tsche-
rewin tábornok, Medem vezérőrnagy és Wie-
lopolski gróf. A csár háromnegyed két óraker
érkezett a pályaudvarba és a csapatok által
zajos „hurrah” kiáltásokkal fogadtatott. A
csár a trónörökös nagyherceg, György, Vla-
dimír és Miklós nagyhercegek, továbbá Ni-
kolajevics Péter nagyherceg követték. Köz-
vetlenül az udvari vonat megérkezése előtt a
csárné is megjelent Paulowna Mária nagyher-
cegnővel. Midőn a vonat berobogott, király ő
felsége már a vasút kocsilépcsőjén állt, Fe-
rencz József király ruganyosan leugrott, szí-
vélyesen átölelte és háromszor megcsókolta
Sándor csárt és vele férfisan kezét fogott.
Ezalatt a zenekar az osztrák himnust játszotta.
Ezután n király üdvözölte a csárné, neki is-
mételten kezét csókolván, továbbá Paulowna
Mária nagyhercegnőt, Wladimir és Miklós
nagyhercegeket, kiket egyenként kétszer meg-
csókolt. Erre a trónörökös nagyherceget Péter
nagyherceget mutatták be a királynak, kikkel
ő felsége szívélyesen kezét szorította.

A nagy-kikindai honvéd egylet hatá- rozata.

A Nagy-Kikindán alólított nepon újból
alakult 1848—9 ki honvédek egylete, Görgey
Arthur 1848—9 ki honvéd altábornagy s volt
hadfőparancsnoknak rehabilitációja ügyében
megindult mozgalom tekintetében következő
határozatot hozta: „Az 1848—49 ki honvédek
nagykikindai egylete, komoly s higgadt meg-
fontolás után, Görgey Arthur altábornagy, fő-
parancsnokot a nemzetre nézve meghalt em-
bernek tekintvén, annak rehabilitációja érde-
kében megindult mozgalmat rosszálja s vissza-
utasítja: mert felette a nemzet már itél s a
történelem tovább fog itélni felette. — Kelt
N. Kikindán az 1848—9 ki honvédek egylete-
nek 1884. évi szeptember 14-én tartott ala-
kuló közgyűléséből. Baróthi Incze Sándor s. k.
lovasszázados, egyleti elnök, Kikindai Ferencz
s. k., Gergelyi Ferencz s. k., Issekutz Zsig-
mond s. k. bizottsági tagok.

A kikötés.

Igy hívják a katonaságnál
azt a megszegyenítő, az emberi méltóságot
lealázó szigorú fegyelmi büntetést, a melynek
végrehajtását a Dienstrengement ekkép írja
le: A kikötés akkép történik, hogy a fenyt-
endő két alkarja a hátán a tenyerrel hátrafele
keresztbe tetetvén a kezűlét felett azután a
két alszár a bokáizület felett, egy-egy pár kéz
s láb guszba tétetik. Ezután az illető egyenes
állásban háttal valamely falhoz (oszlop, fa stb.)
földítve, ahhoz a kezéknél fogva oda köttetik,
ugy hogy se le nem ülhesse, se le ne fektü-
dhessék. Guszok hiányában szíjak vagy heved-
erek is alkalmazhatók, de ezek nem huzadók
meg oly erősen, hogy a vér keringése meg-
akadályoztassék. A szabályok szerint e pellen-
gére állítást fenytület csak akkor lehet alk-
almazni, ha a becsületérzés hiánya megállapít-
tatott, vagy makacsságot, konokságot, kicsa-
pongó magaviseletet vagy durvaságot kell
érezhetően megfenyíteni, végül általában ott,
hol más fenytések hatástalanoknak mutatko-
znak. Egy évi önkéntesséssel szemben pedig ez
a megszegyenítő büntetés egyáltalában nem
alkalmazható. Igy van ez a papíron, de nem
am gyakorlatban. A hadgyakorlatok alkalmá-
val a közös hadsereg nem egy tisztje külön-
előszertettel alkalmazta e fenytést a volt
egy éves önkéntesekkel szemben, nem törődve
azzal, hogy fenforognak-e azok a feltételek, a
melyek mellett e súlyos fenytést kiszabni
lehet.

A király Boszniában.

A „Daily Chronicle” egy szenzációs távi-
ratot közöl, Becsből kelteve.
Az van elmondva abban a táviratban, hogy
királyunk ő Főlsége a jövő tavaszon megláto-
gatja Boszniát és Herzegovinát s Bosza-Sze-
rályban fogadni fogja Románia és Szerbia kir-
ályait.
A korona ragyogásán hódolattal csungó
szemeinek tekintete kísérsni fogja a magyar
királyt oda, abba a tartományba is, mely anyyi
nyugtalan órát szerzett a haza sorsán gondol-
kozó főeknek.
Es üdvözöljük ő Főlsége tervét, melybe
belát szűnünk.
Ő Főlsége azért megy Boszniába, hogy
tulajdon szemével láthassa, meggyőződhessék,
jogosult-e valjon az a sok panas, mi ezen
tartományok miatt fölhatol a trón számolyáig,
keresztül tör a katonai kordonokon, a minisz-
t. bürőkon és a kamarilla cselészvényein s fülebe
kialt a királynak: Néped sir! Az anyák sirat-
ják elvezert fiaikat, az apák siratják véres ve-
rejeikkel szerzett vagyonukat, mit adó fejében
elköttyavetették, hogy árát beledobhassák abba
a Danaidák hordajába, melyet Boszniának ne-
vez a sajtó, okkupált tartományoknak a parla-
ment, s melyet könyes szemmel emleget a
magyar.

Es a kik könnyelműen pazarolják e tar-
ományokra a pénzt és a vért egyaránt; a te-
nevedben tesznek, oh Király!
A király meghallotta e szót, nemes szívé-
ben megszólat a könyörület szava, mert hiszen
ő szereti népét forrón, igazán s elhatározta,
hogy a jövő tavaszon meglátogatja az okkupált
tartományokat.
Hát látogassa is meg, ismerje meg és
győződjék meg arról, hogy azokat, kik neki
Bosznia és Herzegovina okkupálását tanácsol-
ták, vagy korlátolt fő, vagy határozott rossz
indulat vezette.
Lássák meg a Főlség szemei a tért, hol
az ifjuság vére folyt, járjon az utakon, melye-
ket emberláb megtapodta bérceken építettek
nagy költséggel s győződjék meg, hogy mind e
nagy áldozatok ok nélkül hozhattak, Bosznia hasz-
nát nem fog hajtani soha.
A mibe került: ok nélkül ömlött el a vér,
sárba dobott az arany.
Es a Főlség látni fogja mindezeket. Bölcs
belátásával első tekintetre meggyőződhethik,
hogy rosszul van ez így, k könnyelműen, balgatagul

tanácsolták neki, hogy foglalja el Boszniát, át-
látja, hogy tanácsosai nem ösztenték, hogy dip-
lomatai korlátolt észjárásuk.

A tanácsosokban nincs meg a batorság
szembe mondani a királynak, hogy azok a
bizonyos körök az ő nevében rosszat cselekesz-
nek, a diplomaták pedig engedik orrukna! fogva
vezettetni magukat.

Mindez így van, ezt meg fogja tudni a ki-
rály. Szomorú tapasztalás egy királynak arra
jönni rá, hogy nem bízhatik azokban, a kik
körülötte vannak; de csak hadd tapasztalja,
mert ezt kívánja népe érdeke.

Ha pedig látni fogja mindezt a király,
tudni fog gondoskodni orvoszerekről.

Nagy Péter.

A ref. egyházat ért nagy
csapás általános megdöb-
benést keltett mindenfelé, annál is inkább,
mert váratlan volt. A 65 éves agg teljes ere-
jében volt mindig. A legjelesebb egyházi szó-
nokok egyike volt s a nép rendszeren úgy hit-
ta: „Aranyaszájú Nagy Péter.” A református
egyház életében régóta befolyásos szerepet
játszott. Kolozsvárnak 1841. óta rendes papja
volt s 1866. óta Erdély püspöke volt. Az iro-
dalom terén is szép munkásságot fejtett ki;
egyházi beszédei az e nemű irodalmi termé-
kek legjelesebbjei között foglalnak helyet; a
természettudományoknak nagy kedvelője volt
s számos ismeretterjesztő dolgozatot írt; de
szép sikerrel foglalkozott a szépirodalommal
is s ujabban a „Budapesti Szemle”-ben több
eredeti elbeszélés jelent meg tollából, Belé-
nyesy Gábor álnev alatt. Szeretettel méltó egyé-
nisége különös tisztelget szerzett neki az
egész országban. Kolozsvárt nagy pompával
készülnek örök nyugalomra kísérsni s az ottani
lapok gyászkeretben fognak megjelenni. Hogy
halála mily véletlenül következett be, mutatja
az is, hogy Szász Károlynak püspökké avat-
tatására ő volt még kiszemelve.

Nagy Péter 1819. ápril 22-ikén született
Kolozsvárt. Atyja kolozsvári polgár volt, va-
gyonos nem volt, de fiában felismervén a te-
hetséget, örömet költött tanítására. A kol-
ozsvári főiskolában Nagy Péter husz éves ko-
ráig kitűnő eredményvel elvégezte a közép-
iskolát s a jogi, bölcsészeti és teológiai tan-
folyamot. Tanárai és tanulóitársai egyaránt
szerették s alig lépett ki az iskolából, már
1839. decz. 27-ikén megválasztották Kolozs-
vára segédpapnak. Rövid idő múlva 1841.
június havában már rendes pappá választották.
1842-ben pappá szentelték a marosvásárhelyi
közsinaton s még ez évben a góttisági egye-
temre ment egy évre. Visszatérte után azon-
ban beteg lett s csak 1844. tavaszán foglal-
hatta el hivatalát. Az egyházi főtanács 1846-
ban a kolozsvári ref. főiskolához kinevezte a
természettudományok segédtanárául.

Midőn a szabadságharc kitört, Nagy
Pétert mint jeles vegyész megbízta a magyar
kormány egy gyutacs-gyár vezetésével. 1848.
őszén azonban több honfűrsával együtt Urbán
főszázados került s Nagy-Szebenbe vitetett, hon-
nan csak 1849-ben szabadult meg, midőn Bem
tábornok Nagy-Szebenb betvette. — Még ez
évben vette nőül Nagy Péter Wesselényi
Krisztina bárónőt.

Az erdélyi superintendencia 1864-ben
közffojgyzójele választotta a püspökségre való
következés jogával. Midőn aztán 1866. apr.
22 ikén elődje, Bodola Samuel elhunyt, az ot-
tani másfélszázados szokás szerint minden va-
lasztás mellőzésével a közffojgyzó, Nagy Péter
lett püspökké. A király megerősítette ez álla-
sában s a királyi tanácsosi címet is adomá-
nyozván hozzá, Nagy Péter Erdélynek har-
minczhatodik református püspökévé lett.

Saját neve alatt a következő munkák je-
lentek meg tőle: „Szent történetek” (1855),
„Uj szövetségi történetek”, „Mythologia nó-
vendek ifjak számára” Lame Fleury után,
„Allattan” Milne Edwards után, „Confirmitio
kis és nagy káté” koszoruzott pályaműve
„Isten igéje a szószékéről hirdetve” czimmel.
Herepey Gergely és Vadas J. kolozsvári pap-
társaival 1856-ban egyházi beszédért indított
meg, melyben több beszéde jelent meg. De
ezek kivül is számos egyházi beszéde látott
nyomatásban napvilágot. 1866-ban „Agenda”
czimmel szerztartási beszédgyűjteményt adott ki.
Az utóbbi években irodalmi munkáit leg-
inkább a „Budapesti Szemle” közölte, hova
„Belényesi Gábor” álnev alatt írt eredeti el-
beszéléseket s egyéb dolgozatokat és több
angol novellát fordított. Bence a református
egyház egyik legkiválóbb támaszát s az iro-
dalom egyik képzett, európai műveltségű mi-
velőjét vesztette el.

Iparmunka kimutatás.

Az ipartanári bizottság határozata folytán eszközölt iparmunka bemutatás helyébe 29-én a rajzvizsgálat alkalmával megfordult. — Ez alkalommal képviselve volt az ácspár 5, asztalos 22, aranyműves 4, bádogos 5, bodnár 9, csizmadia 65, csipész 34, czukrász 1, csutorás 1, fazekas 3, festő 1, esztergályos 3, guás 1, gombkötő 1, gépész 2, kalapos 4, kékés 11, kőműves 19, kocsigyártó 2, kő-sárkötő 4, kötélerő 9, kőműves 6, (rajzot mutattak be) kerégyártó 13, lakatos 26, mézeskalácsos 1, molnár 1, nyomdász 1, óras 1, rezőntő 2, reszelővágó 2, szabó 25, szattler 4, szappanos 1, szűcs 6, szűrszabó-ípar 13 tanuló munkájával. — Iparágába tartozó munkát összesen 292 iparos tanuló mutatott be. — A bemutatott munkák három terembe rendezettek el. — Az első terembe Stieber János cipész felügyelete alatt a bőr szőr anyagból készült ruházathoz tartozók, — a második terembe Halmi Mihály asztalos felügyelete alatt a tisztán faanyagból készített, — a harmadikba Tolnai István kovács, Jóna Dániel lakatos, Fazekas József lakatos felügyelete alatt az ercből készült s vegyes munkák voltak csoportosítva. — A termék reggeli 9 órától 12^{1/2} óráig, délután 2 órától 6-ig nyitva voltak. A közönség oly érdeklődést mutatott, hogy a nevezett idő alatt mind a három terem folytonosan zsúfolva volt. — Estve 6 órakor az egyes társulatok küldöttjei a bemutatott munkákat elbírálták, bejegyezték, a felügyelettel megbízottak június 30-án a munkákat kiosztották, az iparágak szerint külön szedett íveket az azokra tett írásbeli jegyzetekkel átadták. — A szakértők a bírálatnál tekintettel voltak arra, hogy hány éves inas a bemutató, sajátkezől készítette-e egészen a munkát, vagy csak bizonyos részét. — A munka bemutatás eredménye egy a mennyiség mint a minőség, valamint az érdeklődés tekintetéből — nem felede, hogy az előkészülethez nem volt elegendő idő s meggondolva, hogy ez az intézkedés az iparisoknál egészen új — általában sikerültnek mondható.

A munka bemutatás alkalmával aránylag legjobb munkákat készítették s az ily tanulókat tanító mestereiről szóló névsora a következő: Ács Arany János Szathmári Péternél, Hevesi Mihály atyjánál.

Asztalos. Szabó Lajos Halmi Gyulánál, Nagy Lajos Deák Mihálynál, Szabó Lajos és Szabó Menyhért Forján Jánosnál, Rágó Matyas Kis Józsefnél, Mérföldt Gyula Kovács Sándornál, Balogh István Beres Mihálynál, Jirkovszki József Nagy Péternél.

Aranyműves. Hajdu István özv. Veres Lászlónál, Bádogos. Nagy Gábor Tóth Sándornál, Hiaczi Béla Csáthi Lajosnál, Csató Gábor Debreczeni Gábornál.

Bodnár. Szathmári Sándor Gondai Istvánnál, Asztalos Ferenc Asztalos Józsefnél, Bíró Lajos Polák Lajosnál.

Csizmadia. Bányai László Szöllösi Józsefnél, Sipos János Kajvári Ferencznel, Gidai Sándor Varkoly Józsefnél, Kis András Kovács Istvánnál.

Cipész. Froger Lajos Stieber Jánosnál, Szepláki József Szilágyi Györgynél, Boszó János Nemes Gábornál, Lusztig Lajos Veidner Józsefnél.

A »DEBRECZEN« TARCZAJA.

A kettős próba.

(Egy borbébaró felszólása.) A napokban történt meg Budapesten, de az érdekeltek jónak látták nem újni dombra a dolgot. A történetből semmisen jutott az újságírók tudomására, különben már rég kitrombitáltak volna.

A báró ur melyen hallgat a dolog felől röstelkedésből Nem azt rösteli, hogy nem tevélen cselekedett, oh nem, mert meg van felőle győződve, hogy ő csak ületszerűen járt el, úgy, a miként mások is eljárának az ő osztályából, hanem azt rösteli, hogy feltűntették és pedig egy asszony ültette fel.

Az asszony pedig hiuságból hallgat a dolog felől. De én egész véletlenül tudomására jöttem a dolognak, s semmi érdekem nincs elhallgatni.

Rákóczy né nagysága (azelőtt Gelbfeld) a legszebb asszony a Lipótvárosban. Ezzel pedig sok van mondva, mert a Lipótváros csak úgy hemzseg a szép asszonyoktól.

Termete sugár, dereka karcsu, kekes színben ragyogó fekete fürtje elbájoló (pedig igazán, nem műfűrtök) mosolya kábító. Ezen felül pedig a borbébaróval, — mindenki tudja, a holdutcazi kétemeletes házán kívül epen egy millió felett rendelkezik, melynek kezelését hogy nagyobb jövedelmet hajtson, G. urra a híres borbébaróknak bízta, ki már boldogult férje bizalmát is annyira bírta, hogy halálos ágyán meghagyta nevének, hogy készpénz vagyonát senki mással, csak G. urral kezeltesse.

Bethlen Gábor borbébaró (azelőtt Andorthalbauer) szintén általános ismert és nagy tekintéllyel bíró ur nemcsak a borbén, nemcsak a Lipótvárosban, hanem az egész fővárosban.

Nagy gavallér, a városrődben saját fogatán kocsikázik, a nemzeti színházban páholyt tart. (Mindem harmadnapra) Kissé öreg ugyan

Esztergályos. Szabados András Könyves Tóth Sámuelnél. Kalapos. Barta József Keszler Jakabnál. Kárpitos. Orosz János Záhországi Istvánnál.

Kovács. Laduczki Antal Veréb Imrénél, Veres István Nagy Imrénél, Katona József Kopányi Dávidnál. Kő-sárkötő. Kalmár Ferencz Zsen-geller Pálnál, Nyulasi Béla Jámor Györgynél. Kötélerő. Nagy János Kovács Istvánnál.

Kerégyártó. Ungvári Mihály és Tóth György Ungvári Józsefnél, Szabó Gyula Váci Pálnál. Lakatos. Általában jó. Szabó. Molnár János Huber Józsefnél, Salánki István Tamás Ferencznel, Balogh Márton Kovács Józsefnél, Tegdes István atyjánál, Barta Zsigmond Kovács András és Szodrai Peter Jedlőzki Jánosnál, Guszki Győző és Székely Mihály Székely Jánosnál, Kovács Ödön Kovács Károlynál, Schwarcz Dávid Klein Dávidnál, Hornyák Endre Hornyák Mihálynál, Főző József Boldizsár Istvánnál, Főző Antal és Kardos János Pásztor Józsefnél, Sarkadi Béla Szediák Józsefnél.

Szattler. Bán Sándor Reke Vilmosnál. Szűcs. Szabó Lajos Telki Mátyásnál. Szűrszabó. Laboncz Mihály Dézsi Istvánnál, Kun János Halasi Belánál, Kádár Lajos Katona Ferencznel.

Tanári székfoglaló.

Részlet Bethlendi Endre székfoglalójából. (Vége.)

A legprimitívebb törvényadás ezen töredéke tehát meg volt rakva úgyzólván a benmaradó lehetőségek fejlődéskepes erővel, az isteni név lappangón rejli igazságával. Az isten neve es törvénye, melyek együttesen keletkeztek, kölcsönös magyarázói voltak egymásnak; minél jobban értették a törvényt, annál jelentősebbé vált a név; minél gazdagabbá nőtt a rév tartalma, annál hatalmasabbá vált a törvény tekintélye. A nép nem tudta, nem tudhatta először, mi volt adva nekik. Olyanok voltak ők, mint szomszédaik, letelepülteinek, érzékiesek, akaratosak, kegyetlenek, féktele- nek, hajlandók a bosszúállás és vérontás cselekedeteire. Kevésbé voltak ők civilizálódva, mint az egyiptomiak egyfelől és a kanaániták másfelől. Szókásaik, hitük, imádságaik, modoraik, reményeik és felelmeik egyenlő színvo- nalon állottak a környező népekével. Úgy de- ítt, Izraelnek épen a szívébe jött egy rendki- vüli nagyságu új erő, melynek hatása és mű- ködése egyszerre volt forradalmi és fejlődési, felosztató és szervező, átalakítván Izraelt egy különös néppé, keresztülvén Izraelen egy új rendet és egy magasabb előhaladást az emberiség számára. Ők nem gondolhattak Istenőkre a nélkül, hogy gondoljanak a magok törvényére, nem gondolhattak törvényőkre a nélkül, hogy gondoljanak a magok Istenére; Istenök szerette és sürgette a törvényt, törvé- nyök az Isten tekintélyével szólt. Őnem akart szemet hunyni bűneik előtt, nem akart meg- vesztegettetni áldozataik által; engedelmisség és jó cselekedet volt az egyetlen dolog, mi tetszett ő neki. Nem akarta ő megengedni, hogy őnmaga összehasonlították más Istenek- kel, vagy hogy más Istenek tétessenek mellé

már, de azért még mindig nagy barátja a szép asszonyoknak, kivált ha milliómosok. Bethlen Gábor bárót már rég érdekelte a szép Rákóczy né, de sok ideig távol tartotta magát tőle, végre neki bátorodott, élet-halálra kezdett neki udvarolni.

Ha egy két milliomos borbé-báró udvarol csak egy millióval bíró borbé-bárónak, egyre százat lehet tenni, hogy a regény vége házasa- g lesz. A milliók leküzdhetetlen vonzerővel bírnak egymás irányában s nem tudnak egy- másnak ellenállani.

Itt is úgy történt. A borbévilágban egy szép reggelen mint s villám ily gyorsan terjedt el az érdekes hír, hogy Bethlen Gábor és Rákóczy né jegyet váltottak.

E hír igaznak bizonyult s az esküvő napja is kitűzetett. De e szép hír után néhány nappal egy gonosz hír is ép ily gyorsan elterjedt. G. borbévilágok megbukott.

Bethlen Gábor e hír villámkepp lesújtotta. Egy barátja, ki szintén aspirált volt a szép milliomos özvegy kezére, kárörömmel verte fel őt legedesebb álmából, hogy tudassa vele a katasztróphát, mely a fiatal nőt egy- szerre szegényné tette.

Ne szóljon ön senkinek semmit a dolog felől, — mondá a milliomos, ki azon pillanat- ban már tisztában volt elhatározásával. — Rá- kóczy né meg semmit sem tudhat a dolog felől, bizza rám, ho-ly lehető kíméllettel azt én ad- jam tudtára.

De a fiatal özvegy már mindent tudott, egy halvány és félenk zongoraművésztől már kora reggel levelet kapott, melynek három hosszú lapján e phrazis volt variálva: Önnék vagyonra nem akadály többé, ön szegény, meg- vallhatom tehát végre, hogy szereztem őnt.”

Alig olvasta át a levelet, kebel-barátnője is megérkezett vizgatására. Szegény Natháliám, vagyonodat is, je- gyesedet is vesztetted el, mert én jól ösme- rem őt. Ő csak milliódtal szerette s most bi- zonyára viszálep.

Es valóban csakhamar egy másik levél is érkezett és pedig Bethlen Gábor czimerével. „Egy rendkívül szomorú tudósítást kell

ő neki; az embereknek, kik őt szolgálják, egyedül őt kell szolgálniok és pedig csak az ő módja, nem az övék szerint. Nem akarta ő elárni bárkinek is, hogy az ő nevé megsezt- ségtelensége az által, hogy azt valami haszon- leső család, vagy hamisság pecsételésére hasz- nálja fel; sem azt nem akarta ő megengedni, hogy a rend, melyet ő állított fel, félretéte- sék valami erőszak, vagy önérdék által; az ő neve nem szentesíthetett semmit, csak a való- ságot, és az ő tekintélye nem tarthatott fen semmit, csak az igazságot.

A küzdelem az új név és a régi eszmék között, a Jáhve törvénye és a régi szenvedé- lyek között hosszú, erős és heves volt: de az új erő kivívta magának lassanként az utat a főlebbvalósághoz. Megragadta az a nagy sze- lemeket és ezek vezérelték és formálták döntő pillanatokban Izraelt. Hallhatjuk a Debora énekeiben, hogyan tudta a Jáhveba vetett hit és az ő törvénye iránt tanusított hűség össze- gyűjteni a népet egységbe, és vezetni azt győ- zelemre. A bírák összes időszakán keresztül Jáhve és Izrael voltak a rend és előhaladás jelszavai. Annak végén a jáhvisztikus eszme- nek fejlődése volt, az egyenes oka egyfelől a theokrácia alapítás vállalatainak, másfelől a profécia előállításának. Az eszme nagy képvi- selői Sámuel, Nátán, Ilyés, Elizeus; a nagy irodalmi proféták Amós, Hóseás, Ézsaiás, Jeremiás mind megannyi tipikus férfiak vol- tak, komoly, fenköltlelkű, igazságszerető, haj- lathatlan, szigorú férfiak; méltó szószólók az Isten nevében, kinek utjai igazságosak és kinek szavai igazak. A szó, mely Jáhvetől jő, „eszi a férfiakat; az ő egységök hitben és engedel- mességben, az ő egyenlő szeretetök a valóság iránt szóban és az igazság iránt cselekedet- ben; az ő meggyőződésök; oly sokképen kife- jezve a felől, hogy semmi más, csak az igaz- ságos nép szolgálhatja az igazságos Istent, mindezek csak ismétlik és bővítik a mózesi eszmét. A nagyobb proféták valóban a Mózes fia; azok magas erkölcsi és szellemi monoth- eismusa csak a Mózes Istenének nevében és törvényében foglalt igazságok teljességre vitt kifejezése.

Természetesen jól tudjuk, mennyi égető kérdések fekszenek itt izzólag lábaink alatt; de ezeket teljességgel nem volt szándékunk- ban, itten vitatás alá fogni. Az egész, amire czéloztunk az, hogy találtassék fel és állapít- tassék meg a törvény vagy elv, mely szabá- lyozta volt Izrael vallásos fejlődését. Azon elv tehát, úgy látszik, nem más, mint az Isten eszméje, vagy fogalma, kifejezve a Jáhve né- ven és kifejtve a tiz szóban vagy parancsban. Az Isten, kit azok leírtak nekik, egy újrendű — Lény, egyáltalában különböző bármely Isten- től, kibe az ember az előtt hit. — Ő meg- különbözteti magát egyszerű természet és jellem tekintetében; természet tekintetében, mert Ő egyedül van, mert Ő az egy, igazán valóságos és örökké tevőleges Lény; jellem tekintetében, mert Ő igazságos, szent, a tör- vény adója és őre, nem gyönyörködve semmi szolgálatban, a mi nem erkölcsi. Ezen elemek, melyeket respective a metaphysikaiaknak és az etikaiaknak nevezhetünk, ott vannak be- foglalva a mózesi eszmében.

A metaphisikai bent foglaltatik a névben, etikai a törvényben; és a kettő egy ösze- olvad egymással, hogy azok együtt elnek és mozognak, ha egyáltalában elnek és mozognak. A fejlődés rájuk nézve egyenlő és közös, a

önnel közlenem, — írja a nemes báró levelé- ben. — Meggondolatlanul borbé-üzletekbe bo- csátkoztam, s most báltaszéki és szőnyi papir- osok rohamos alászállása folytán tökéletesen tönkre jutottam. É fájdalmas helyzetben gyön- gedségem kötelességemmel teszi, hogy a közt- ünki tervezett házasságáról lemondjunk.

Visszaadom önnék szavát. Nem kívánok öntől nagylelkűséget, hallgasson az okosság szavára. Választ kerek öntől, melyben ön ki- jeleníti, hogy kölcsönös kötelességeink alól mindketten feloldozzuk magunkat.

Csodálatos! — Szólt magában az özvegy — próbára akar tenni? Hogy e felől meggyőződést szerezzen, a következő választ írta:

„Igaz van, az okosság azt parancsolja, hogy lemondjunk a házassági tervünkről. Én őszintén sajnálom őnt és visszaadom szavát.”

Bethlen Gábor mihelyt e levelet meg- kapta, rögtön Rákóczy néhez sietett. Bocsássam meg hadicséletem — mondá az özvegynek — és engedje meg, hogy a dolog valódi állása felől felvilágosítsam.

Nem én jutottam tönkre, hanem ön! Mit beszél? — kiáltá az özvegy jól szin- lett rémüllettel. Önnék tűzre G-nél volt elhelyezve! És ön tudta ezt, mielőtt levetelt megírta?

Tudtam s tudni akartam, hogy mit tenne ön, ha e szerencsétlenség engem ért volna? Az ön eljárása előírja az enyémét is. Nem csodálkozhatik tehát, ha kezeről lemondok.

Az az hogy ön írásban akarta tölem fel- oldatását. Kívánása teljesült. De engedje meg ön is, hogy én is felvilágosíthassam őnt a dol- gól valódi állása felől. Ön nem jutott tönkre, azon szívemből örülök, de én sem jutottam tönkre s óhajtom, hogy ez önnek is hasonló örömet okozzon.

Hogyan? kérdé meglepetve Bethlen Gá- bor — hát nem G-nél volt pénze? Igen, de szerencsére idejekorán vissza- vettem.

Akkor hát — kiáltá Bethlen Gábor fel- térdreereszkedve és megragadva a fiatal özvegy kezét — félreértés az egész. Tekintsük leve- lünket nem írottaknak és...

történelem világosan bizonyítván, hogy Isten Izrael előtt legigazabban egy akkor, midőn ő legvalóságosabban erkölcsi; legszigoruban erköl- csi akkor, midőn ő legjobban fogafik fe, mint az egyedül örökkévaló és legfőbb lény. Az in- tellectualis monothéismusnak, végre, hogy va- lóságos legyen etikaiknak kell lennie. Az Isten, ki nem igazságos, nem lehet az egy Isten; lehet megsemmisített patriotizmus, vagy szen- vedély, részrehajlástól megvakítva, saját tör- zseért buzgólkodva, az emberiség iránt ellen- ségesen hangolva, úgy de az igazságos Isten szereti az igazságot jobban, mint akármely népet, nem barátokozhatik egy néppel sem, mely azt elfeledi; elfeledheti azt csak azon feltételek alatt, hogy lemond önmagáról. A bálvány imá- dás megszűnik lehető lenni, valahol az isten- ség erkölcsinek hitetik; a hit az oly Istenbe, a ki erkölcsi törvényt adott, és igazgatott, adta meg a halálos döfést a bálvány imádásnak, és az életre támadást a győzedelmes és esszerű monothéismusnak.

2. Az Isten új eszméje jelentette a vallás új eszméjét is. Az istenibb hit jövelete az imádat istenberibb és szellemibb tette A mi fogalmunk a vallásról annyira olyan, mi- lenné azt Mózes tette, hogy mi alig tudjuk megfogni, milyen volt az ő előtt, vagy milyen lett volna az ő nélkül. Mi úgy gondoljuk a vallást mint erkölcsit, vagy olyannak, — a minek erkölcsinek kell lennie; — mint egy törvényt, mely szabályozza, — vagy melynek szabályoznia kell az életet. Úgyde a régi bálvány imádások erkölcs nélküliek voltak, gyakran gyökeresen és siralmasan erkölcselenségek Kánaán imádásai bujálkodók vol- tak a szépségességig. Phoenicia vallása n-mcsak romlott volt, de borzasztó romlottság okozója, legátokosabb Görögországra, sőt Rómára is gyá- korolt befolyásában. Az ókori világ legutabb erkölcselenségei szentesítve voltak az akkori vallások által, melyek azonkívül javítatlanul hagyták annak legrosszabb bűneit és könyör- telenül annak legnépélyebb nyomorait.

A milyen volt a régi, olyan a modern pogányság; előtte már maga a mi fogalmunk a vallásról teljesen érthetetlen. Mi azt tartjuk, hogy az embernek, ki hisz Istenbe, erkölcsi embernek kell lennie, de azaz ember, kit mi pogánynak irunk le, nem hisz semmi ilyen do- logba. Ő nem hiszi, hogy az ő Istene erkölcsi; nem hiszi, hogy az ő tőle erkölcsi imádat követel; nem hiszi, hogy az ő rosszabbnak tartja bármivel is az embert azért, mert tud hazudni, vagy lopni, vagy gonosz kívánni; sőt inkább azt hiszi hogy az annál jobbnak tartja őt, ha úgy tudja cselekedni mindezeket, hogy minél kövőbb áldozatokat, vagy gazdagabb ajándé- kokat adhasson neki. A legrosszabb. isten- telenség nem az erkölcselenség, hanem azon áldozatok elhanyagolása, melyek részesei az Isteneket valámire.

A mózesi eszme azonban egy nemesebb fogalmat hozott be. Isten erkölcsivé lett, oly Lény, a kinek szemei tisztábbak, mintsem rá nézhetnének a gonoszra, a törvény for- rásává, az erkölcsi rend létrehozójává, hajtha- tatlanává az ő igazságában, szigorúvá és igaz- ságossá az ő ítéletében. A legfőbb dolog Ő, előtte nem az ő népének föllebbvalósága vol- tan az igazság uralkodása; a jók boldog, sága és a rosszak büntetése. A milyen ő volt olyannak kellett lennie az ő szolgálatának is; Az olyan vallásban, mely nem volt erkölcsi az olyan kegyességben, mely nem volt erkölcsi

Nathália kiragadva kezét a báróébol s hevesen ajtó mutatott. Bethlen Gábor még az esti vonattal el- utazott Karlsbadba, Rákóczy né nagysága pe- dig mindjárt másnap zongoraórákat kezdett venni egy bizonyos halvány félenk mestertől s most a borbén azt suttogják, hogy mű vész- n ő v e szándékszik magát kiképezni.

Az égető szükségéről.

Az iskolai beiratások napjaiban vagyunk. Az utcákon sűrűn láthatni vidéki csa- ládot, kik gyermekeiket elhelyezni jöttek a fővárosba.

De az arczok többnyire borosok, sőt boszusok. A szülők ingerülten és elkésere- vedve beszélnek a budapestiek önzéséről és kapzi- ságáról.

Oly megrágraga minden, s oly mesés, hihetetlen magas árakat követelnek az iskolás gyermekek tartásáért, a miket nincs mód fi- zethetni.

Nem birják. Inkább elviszik messzibb földre, vidékre gyermekeiket. Ha rosszabbul is tanítanak, de legalább nem fosztják ki az embereket, s fele árért el- tartják a gyermekeket!

Igaz, hogy az is baj, mert a Laczi zenész szeretne lenni, olyan nagy kedve van a zongorára, már nótát is komponált, persze csak füttyszóval.

A Mariskának pedig olyan gyönyörű hangja van, azt is képeztetni kellene, az Odry ur a ki a mult héten lennjárt, azt mondta, hogy százezer arany van a torkában, az pedig csak tudja!

A vidéki városokban pedig jóra való zongoramester is csak ritkán akad, énektanító pedig még ritkábban.

De hát ezen nem segíthetni. A hoi nincs, ott keress! A Laczi meg a Mariska várjanak még esztendeig, akkor talán jobb lesz a ter- més, több lesz a pénz.

Akkor talán megbirjuk Budapestet is, most jertünk anyuk Kecskemétre, Fodor An- talék két kézzel felfogadják a funkat, a Ma-

engedelmisség nyörőseget. Az tási volt, nem le- vény, mely csupá- ő törvénye. A v- és a héber fogal- számunkra a Mik- szersmind elő- nak megfelelő- pogány az ő sziv- lak, Moáb király- láamtól.

„Mivel men- meg magamat a egészen egy ál- avagy esztendő- talánlám-e az folyó olajjal? Val- met bűnömért, az én lelmem gon-

A proféta az e- kinyilvánítja az e- elégtételi őt; meg- melyet helyeselhe-

„Oh ember! legyen a jó; és m- bet, hanem hogy- sed az irgalmasa- és a te Isteneddel- 6—8.)

3. Isten ez- ebből folyó fogalm- küldetése, azon t- hivatva a világ el- meg neki helyét a- azt a világ előtt t- renek mértékét e- teszi azon fokozat- emberiség hitvé.

öröm izetetéve t- fekszik megírva a- ott el megtestesül- hitében. De a kü- fogva, a belső ere- mit tettek az Iste- fogalma az ember- sérthetjük meg elő-

Annyit azonb- azok megváltoztat- külsőség, meg szik- kölcsi tulajdonsága- nemesebb és kom- felmagasztosított- ségről; úgy elemek- és együttes elebe- dagítottak legjobb- rendünk nem a gör- nyörtelen harmónia- len volt bámulni, d- kül zúta össze az- mi világrendünk er- akarát uralkodása- bűnt, de mindig k- A mi fogalmunk a- selésről, a törvény- és az ő sorsa felett- kölcsi eszmektől. Ez- ki; úgy fogjuk fel- kat az időben, mely- kévalóságban, mely- uralkodva mégis, m- nem pedig úgy, min- Hadd legyenek hát- mindzakkal, a mik-

riskát pedig még e- meg ugyanis csak tiz- mára pedig tán h- milyes zongora tan- lehet.

Az anyuk soha- sal így szól: Aho- szólhatok ellene, me- gyermekek pedig els- szép fekete szemébe- de elrejtj őket a jó- jobban busítani sz- omnibuszra ülnek s-

A jó embere- pestiek valóban me- nek a gyermekek t- ben, midőn átlag v- árákat.

De legyünk iga- szen azok a sze- arra vannak utalva- vegyének a házhoz.

Ezt bizony t- könnyítsenek magu- vallva, nem valami- szen idegen és ismer- a ki lehet művelt, s- elkenyészített, vas- egész hosszú esztend- gény család életét, a-

Az ily viszálk- eknek is nagy kárát- maradására szokott- Hanem okai a- tendő országos kiáll- A háziurak e- többet emeltek né- pedig előreláthatólag- megdrágítani.

Ezt a gyermek- lembe kellett venni- is igen lehet töl- látóknak kell lenni- emelhetik a kialku- még ráfizessenek, t-

De ha a drá- dóre szólna, meg csa- baj az, hogy az elé-

vilagosan bizonyitvan, hogy Isten legigazabban egy akkor, midon o...

en uj eszmeje jelentette a vallas... Az istenbi hit jovelete a...

te volt a regi, olyan a modern... te mar maga a mi foalunk...

esme azonban egy nemesebb... te Isten erkolcsi lett, oly...

kiragadva kezét a báróébol s... mutatott.

gabor meg az esti vonattal el... edba. Rákóczyé négyesága pe...

szek többnyire borosok, sőt... le ingerültlen és elkésereve...

edrága minden, s oly mesés, ... áratat követelnek az iskolás...

ak. Inkább elviszik messzibb... gyermekeiket.

akból is tanítanak, de legalább... eketek! az embereket, s fele árért el...

ak is baj, mert a Laczi zenés... olyan nagy kedve van a zou...

nak pedig olyan gyönyörű hangja... peztetni kellene, az Odry ur a...

engedelmesség nem találhattó semmi gyö... nyördséget. Az imadás, mely pusztán szertar...

„Mivel menjek elibe az Urnak? alázam... meg magamat a felséges Isten előtt? Avagy...

A profeta azonban, Jáhve nevében szólván... kinyilvánítja az egyetlen szolgálatot, mely ki...

3. Isten ezen eszmében és a vallás... ebből folyó fogalmában foglaltatik ben Izrael...

Annyit azonban bátran mondhatunk, hogy... azok megváltoztatták az embert belsőleg és...

riskát pedig még egy esztendőre hazavisszük... még ugys csak tizenegyet éves. A Laczi szá...

Az anyuk sohajt egyet, azután megadál... sal így szól: „Ahogy akarod Palikám. Nem...

A jó embereknél igazuk van. A buda... pestiek valóban mérg drága áratat követel...

De legyünk igazságosak. Ennek nem eg... szen azok a szegény családok az okai, kik...

Ezt bizony többnyire azért teszik, hogy... könnyítsenek magukon, mert az igazat meg...

Az ily vizsgálkodó élet pedig a gyerme... nek is nagy kárára és tanulási hátrama...

Hanem okai a házi-urak és a jövő esz... tendő országos kiállítás.

A háziurak az alkalmából 20%-nál is... többet emeltek néhol az áratat, a kiállít...

Ezt a gyermektartó családoknak is figye... lembe kellett venniük, s így az áremelést nem...

hatós bizonyosságai annak, hogy Izrael nem élt... hiában. Jáhve hívta ki Izraelt Egyiptomból...

Helyi hírek.

* A városi tanács erélyesen hozzálatott... a hivatalos munkásság menetének nyelbenté...

* A városi tanács erélyesen hozzálatott... a hivatalos munkásság menetének nyelbenté...

* A Debreczen-nánási vasút műtanrend... őri bejárása — mint értesülünk — október...

* Választól névjegyzék. A központi vá... lasztmány tegnapi ülésén a jövő évi választó...

* A nánási vasút indóháza környékén a... végleges munkálát befejezése már csak egy...

* A főtéri sétány hatvan-utca felőli ol... dalán ma szintén megkezdették a munkálatait.

* Az új városi tisztikarnak holnap, a... nagy erdő n tartandó lakomája déli 1 óra...

emelkedik, nem igen szokott többé visszaesni... s a háziurak nem igen gyakran szokták jó...

Igy hát a magasabb tartásdíjnak jövőre... is meg kell maradniuk a fővárosban.

Nyakunkon tehát az étető szükség, melyek... ugy a szülék, mint a gyermekek s általában...

Az egyik az, hogy állítsunk mentől több... magán tápintezeteket, konviktusokat, a hol a...

Ilyeneknek fellállításában első sorban a... tanárok és tanítók vannak hivatala.

Fekete József nyugalmazott gimnazialis... tanár már meg is adta rá a jó példát a Se...

Sajnos, hogy ez évre már kissé későn és... csak korlátolt számú tanulók számára.

Az ily intézetek elvitáztatlan előnyére... jennének a szüléknek és a gyermekeknek is.

Mert az ily intézetekben gondos felügyelet... és lelkiismeretes magánoktatást várhatni és...

A második mód e szükséges segíteni, az... lenne, ha egy régi jó szokásból, a gyermekek...

A gyermekek az ilyen családoknál igazi... otthont találtak.

szóval a lakoma ugy van rendezve, hogy a... legjobb előjelet fogja képezni az új tisztikar...

* Az új főkapitány. Boczkó Sámuel... főkapitány ma d. e. foglalta el új hivatalát.

* Színházi bérlok névsorból az tünik ki... hogy keresettebbek az u. n. földszinti vagy alsó...

* A főiskolai cantus tegnap délután 5... óraker megválasztotta hivatalnokait. Főjegyző...

* Lövészet. Díjat nyertek: Szeplövessel... Dr. Bruttmann 1 db 10 frankos aranyat,

* Helyettesítés. Boczkó Sámuel főka... pitány eddigi helyén (tisztelőbeli főjegyzőség)

* A rendőrség. A kerületi kapitányságok... működése okt. 1-en megkezdődik. A négy ke...

* A „Blika” szálloda előtt járókölöket... kellemes érzés futotta át a mult napokban,

* Portómentes posta-utalványok behoza... tatala az osztrák-magyar posta forgalomban.

A hivatalos pénzes levelek köznséges hasz... nálátának mellőzése érdekében folyó évi szep...

1) Egy posta-utalvánnyal csak 200 frtig... terjedő összeg és csakis az esetben küldhető portó...

2) A portómentes posta-utalványokat a... beiföldi forgalomban használt és darabonkint...

3) A posta hivatalok a fölvet... portómentes pénz-utalványokról földő véve...

4) A címzett hatóság, vagy hivatal az utalvány hátlapján levő... nyugtát kitölti és eljuttatja ezt a hivatalos pecsét...

5) Az utalványozott összeg — ha az... utalvány hátlapján levő nyugta a fennebbi 5-ik...

6) Portómentes hatóságok által... portókötéslen pénzek utalványozása esetén az...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Posta. A t. cz. közönség értesítettik... miszerint a küldönc postak, u. m. H. Böször...

* Honvédünk Kisujszálláson. A városunk... ban székelő 2-ik honvéd-huszárr ezred Kisuj...

* A rendőrség száma október 1-en 30 tag... gal lesz szaporitva. Az új állományokra még...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

* Lopás. A szentanna utcai izr. templom... mellett levő épület padlásáról tegnap éjjel...

Hazánk s a külföld.

== A király e hó 22-én Bécsből buza... mosb tartózkodásra Budapestre jő. A király...

== Halálozás. Dr. V andrák András, a... tud. akadémia tagja s jeles eperjesi tanár,

== Az öt forlnt. Egy uri ember jelent... kezett tegnapi délután a szegedi kapitány...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

== Somoskőy Géza Budapestben. A sok... kat emlegetett Somoskőy Géza tegnap este a...

Felölös szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Orvosi tekintélyek által... vese, hgydara, köszvény és hólyag bánta...

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúvíz —... szénásvány, lithium tartalmú forrás...

Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen... Raktárak Budapestben: Rákóczi u. 12. sz.

KITÜNTETÉS
SZEGERD
ér deméremmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:
tankönyveket, hírlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;

dizsműveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

disztes egybokelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászat köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **DEBRECZEN** cz. hírlapban a legolcsóbban számítva közé teszek.

KUTASI IMRE,
könyv- és könyomda-tulajdonos.

KITÜNTETÉS
LONDON

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

DISZKOLEVÉL
1871-ben.

BROGLE JÓZSEF
gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST
raktár: váci körút 88

Szabadalmazott
hármashéket
közösséges és acél-ekéket
cséplőgép-lemez-szítákat
gőscsésplő és járgánycséplőkhoz.

Trieur-jeit
váltató szítákkal.
Gábona tisztító-rostákat.
Tengeri-morzsolókat

Ajánlja minden gazdasági kiállításán kitüntetést

Lyukasztott és hasított lemezeket, mal-
mók, méheszeti és technikai czélokra.

Továbbá e terezen a legújabbat:
SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,
és minden egyéb gazdasági
gépeket.

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazta mint egyedül jogosított gyártója, Nagyrága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 45 frt
Főraktár és ügynökség BAUER és TARSA uraknál Debreczenben.
Arányzékék kibúvatra ingyen és bérmentve.

Ruganyos felkötők 2 frt 10 kr 4 frt 50 krig.

Mután a véletlen szerencse kedvezett, egy igen olcsó s a mellett kitünő fiuom bőrányaggal rendelkező gyárral megismerkedtem, a nagyérdemű közönség érdekében üzletemet úgy szereltem fel, hogy bárki ízlésének és igényének tökéletesen megfeleljen.
Ennél fogva bátorodom a n. é. közönség figyelmét felhívni, miszerint újólág felszerelt

KEZTYŰS-ÜZLETEMET
(KISTEMPLOM BAZÁR-ÉPÜLET)

a legküzönbb jó minőségű, saját gyártmányú ezikkkel berendeztem, a melyek a helybeli piacon a legutányosabbán egyedül csakis nálam vagy tölem szerezhetők meg.

Az árak egyenlők a glace, mosó szarvasbőr vagy katonatiszti keztyűknél. Továbbá ajánlom a nálam készült ruganyos és az ugynevezett ruggyanta **SERVKÖTŐIMET** is, melyek nem tetszés esetén vissza-cserélhetnek; ugyszintén ajánlom a legjobb és legalkalmasabb **SZUSZ-PENZORIUMOKAT**, különféle mustrákban és nagyságokban, melyekből mindig nagy készlettel rendelkezem, ajánlom minden a keztyűs-séghez tartozó ezikket elkészítését a legnagyobb pontosággal. — A sérvkötők megrendelésénél a derékosság szükségeltetik és annak kijelentése kéretil, hogy jobboldalra vagy baloldalra kívántatik-e?
Pestiekül sokkal olcsóbb és jobb készületből, nálam megrendelhető szarvasbőr-nadrág, lepedő, pána, és ülő-pána. sipka-bélés 80 kr.
Szarvasbőr-nadrág-festést, mosást, ugyszintén keztyű-mosást és tisztítást elvállalok.

Üzletemben tartok férfi és gyermek számára való nadrágtartót, női fecskendő.

ket, fülfecskendőt, méhparecet és mindenféle harisnyakötőt bőr- és se-lyemből; ugyszintén nálam kaphatók: a legjobb szép bő kenőcs, egy téglisziinte báli férfi és női keztyűket nagyválasztékban tartok, ugy- a legrovitobb idő alatt elkészítik.
Mind Ezeknél fogva a n. é. közönség beces figyelmét kérem és me- leg pártfogásáért eszedezem.

NAGY ANDRÁS,
keztyű-gyáros.

Szarvasbőr nadrág 18 forinttól 35 forintig.

Szuspenzorium 40 krajczártól 1 forint 20 krajczárig.

Nadrágtartó és dohányzacskó a legolcsóbb árakon.

Kiállítás...
Egyes...
A lap...
Ez...
Magyar...
A legfontosabb...
események egy...
nézve, hogy ma...
kothassunk a k...
A skriewen...
kozásról máskül...
minthogy az ord...
kal, hátul pedig...
gokkal ékeskede...
gek három-három...
kezés alkalmáva...
igen épületes,
látványosság le...
kozás tulajdonk...
sem nyujt egyé...
nyit már a nagy...
szerint bárm...
királyok, a...
vok siratja...
Még csak...
gódó népeknek...
hogy azért még...
s a népekre, ki...
keringésű és esz...
horderejű dolgo...
mes sejtelmünk...
kormány legujab...
a német császár...
lünk — nagyon...
ártott volna meg...
nek, annyira láts...
metországi ostrom...
másrészt pedig a...
a melyet a nagy...
fejt ki a maga...
hogy Bismarck...
önkény-uralmának...
mas vasszobor, T...
maga hazug jelsz...
padán, mint egy...
bókoló porcellán...
Ugy van —
makat vett be az...
s ha lehet, sőt na...
hogy maga sem tu...
gyelországi talál...
szerint azt mégis...
kell itthon e köve...
Magyar...
ekképen nevezte...
szédének alkalm...
Tisza Lajos, a m...
mig azon u. n. é...
kedések, a m...
a miniszterelnök...
tásba — együtt...
tenek egyebet,
a b s z o l u t i z m...
Ez az a...
csak is egy absz...
békőiban görnye...
tista vaspálczája...
viselhetné el fels...
mindazon sötét...
mintegy a levegő...
sajtószabadság a...
tozására, meg...
kormány husosfaz...
ségnek és a szóla...
a törvényhozás...
ben: csak is így...
az Ausztriával m...
vámegységessé...
nia és Herzog meg...
dett foglalási po...
után a jelszavak...
vétkeőbb merény...
fiatlan politikán...
erre való a nálun...
anarchizmus, a...
antiszemita izgatá...
zéki pártoknak ho...
dig avult ultram...
tokkal való vakm...
Csak a vak...
mészárosról, hog...
hová úti szándé...
jelszó nem fogja